

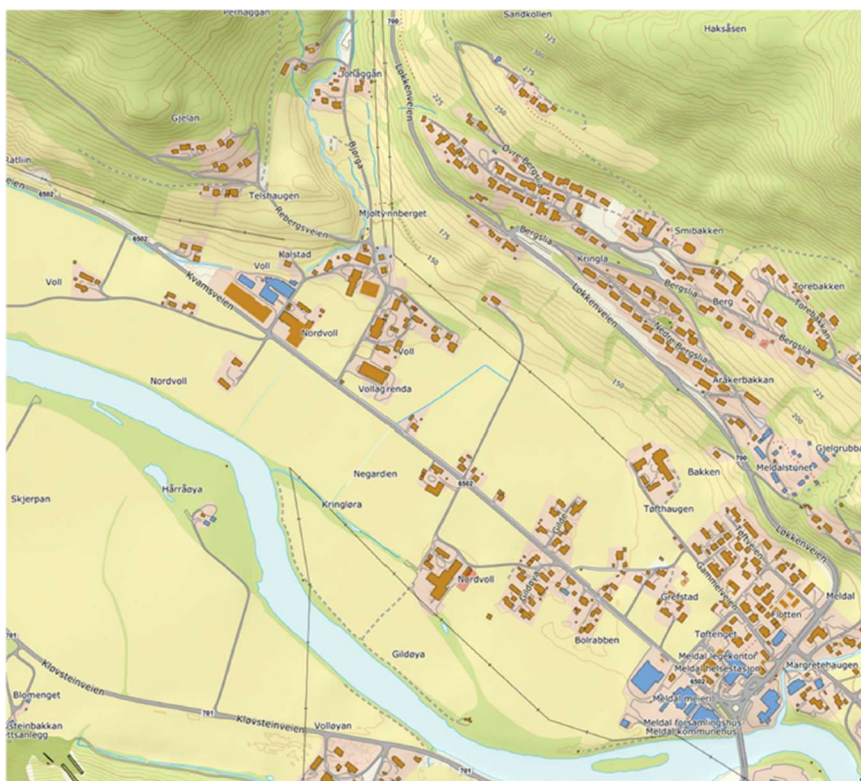

Tekniske krav og rammebetingelser

Vedlegg 1 til konkurransegrunnlag

For VA-ledning

20041 Meldal S. – Grenda

Orkland kommune, VVA

Dato: 06.07.26

Innholdsfortegnelse

1.	Kort om prosjektets art og omfang.....	4
2.	Rammebetingelser.....	5
2.1	Forhold til grunneierne og private interessenter	5
2.2	Eksisterende anlegg	5
2.3	Natur og miljø	5
2.4	Klimatiske forhold	6
2.5	Øvrige krav:.....	6
2.6	Kulturminner.....	7
2.7	Andre rammebetingelser:.....	7
2.8	Teknisk beskrivelse:	7
2.9	Tegninger og modeller	7
3.	Administrative rutiner.....	8
3.1	Anleggskontroll - Byggemøter	8
3.2	Endringer	8
3.3	Uttalelser til pressen.....	8
4.	Kvalitetssikring	8
4.1	Kvalitetsplan.....	8
4.2	Dokumentasjon.....	9
5.	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA).....	10
5.1	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) i byggeperioden	10
5.4	Vernerunder.....	11
5.5	Opplæring, kompetanse og språkkrav	11
5.6	Oversiktslister	12
5.7	Mislighold	12

---

1. Kort om prosjektets art og omfang

Anskaffelsen gjelder komplett leveranse- og anleggsarbeider i forbindelse med levering, montering og igangkjøring av nye VA-ledninger i Meldal, fra Grefstad til Nordvoll langs Kvamsveien i hht. tilbudsgrunnlaget.

Formålet med prosjektet er å legge til rette for avkloakking av private avløpsanlegg i området, slik at spillvann blir ledet til Grefstad renseanlegg. Videre skal det legges nye vannledninger for å styrke forsyningssikkerheten i området.

Konsulentfirma Norconsult AS har bistått kommunen med utarbeidelse av prosjekteringsgrunnlag og mengdebeskrivelse.

Prosjektet omfatter nyetablering av til sammen ca. 2140 meter ledningsgrøft for vannledning (største diameter $\varnothing$ 180 mm) og spillvannsledning (største diameter $\varnothing$ 160) med tilhørende installasjoner, kummer og avgreininger. Oppdraget omfatter også sanering av Gilde pumpestasjon, samt nedsetting av 2 nye pumpestasjoner (Gilde og Nordvoll) med tilhørende overløpsledninger som skal føres til Orkla.

Ledningstraseen går stort sett over dyrkamark. Der ledningstraseen går i vei må denne reetableres.

Grunnforholdene på elvedeltaet består av et øvre lag på snau halvmeters tykkelse av organisk materiale (matjord) over et lag med finsand. Fra omtrentlig 2 meter dybde er det et fast/meget fast lag med innhold av grovere masser (grus og stein). Berg er ikke på truffet ved boring til 50m dybde. Se geoteknisk notat vedlagt.

Entreprisen omfatter blant annet:

- Sanering av eksisterende Gilde avløpspumpestasjon og etablering av midlertidig pumping.
- Nedsetting, forankring og montering av to stk pumpekummer, Gilde og Nordvoll.
- Tilkobling til utvendige rørledninger for nye pumpestasjoner (hhv. Gilde og Nordvoll).
- VA-grøfter, til sammen ca. 2140 m.
- Boring/pressing av ledninger gjennom Fv6502
- SP-ledninger, 160-315mm, ca. 1650 m
- SP-pumpeledninger, 125mm, ca. 925 m
- V-ledninger, 180mm, ca. 1205 m
- Utlekking av ledning for tilkopling private stikkledninger
- Innløpskummer, 2 stk
- SP-kummer, 28 stk
- V-kummer, 3? stk
- Trekkerør 2x40 PP, 1275 m
- Trekkekummer, 2 stk
- Strømforsyning til pumpestasjoner.

Levering av pumpestasjoner utlyses i en tilstøtende entreprise. Disse er avmerket i tegningsunderlaget.

Arbeider inkluderer også adkomst og oppstillingsplasser for kjøretøy ved pumpestasjonene. ivaretar dette kravet. Det forventes at arbeider på land kan startes opp og ferdigstilles før elvekryssinger gjennomføres.
Anskaffelsen inkluderer rigg for alle ar

---

2. Rammebetingelser

2.1 Forhold til grunneierne og private interessenter

Entreprenøren er ansvarlig for å skaffe og holde riggområde inkl. nødvendig kontakt og avtale med aktuelle grunneiere og berørte private interessenter. Avtaler for å benytte adkomstveier til anlegget utenom anleggsområdet må innhentes av utførende entreprenør fra berørte grunneiere.

Entreprenøren må selv sørge for all tilrigging på anlegget, så som framføring av vann, elektrisitet og telefon, samt oppsetting av alle brakker, WC, lagerskur og annet i nødvendig utstrekning. I tilriggingen regnes også tiltransport av maskiner og verktøy, samt eventuell montasje av stasjonært maskinelt utstyr.

Hvis annet ikke er spesielt nevnt, overtar entreprenøren anleggsområdet som det var ved tilbudsbefaringen. Alle klargjøringsarbeider, så som fjerning av evt. trær og busker, framskaffe detaljerte opplysninger om eksisterende kabler og ledninger m.m. utføres av ansvarlig utførende.

Alle arbeider på privat grunn utføres i dialog mellom entreprenør og grunneier. Arbeid på jordbruksareal med åker eller avling skal i tillegg utføres i samråd med den som driver jorda.

Entreprenøren må ikke foreta inngrep i terrenget uten at tillatelse fra oppdragsgiveren er innhentet på forhånd. Gjør entreprenøren seg skyldig i brudd på denne bestemmelse, plikter han å utbedre skade etter oppdragsgiverens anvisninger uten ekstra omkostninger for oppdragsgiveren.

2.2 Eksisterende anlegg

Entreprenøren er selv ansvarlig for å skaffe til veie opplysninger om eventuelle kabler og ledninger i grunnen, samt luftstrekking. Kryssing av kabler og rør må utføres på en måte som ikke skader eller kan føre til skade på kabelen/røret. Det er ansvarlig utførende sitt ansvar å få påvist alle kabler og rør før enhver form for graving finner sted. Eventuelle skader på kabler og rør bekostes av ansvarlig utførende. Før legging av nye ledninger må derfor entreprenøren merke kabler og rør for å unngå skade disse.

2.3 Natur og miljø

Ansvarlig utførende skal kun benytte den bredde til anleggsområde som er absolutt nødvendig. Etter ferdigstilte arbeider skal igjen anleggs- og riggområder settes i like bra stand som før arbeidene ble påbegynt. Dvs. at jord og masser fylles tilbake, skader på veier, veigrøfter o.l. skal utbedres av entreprenør.

I tilbudet inkluderes også istandsettelse av evt. veier, skråninger etc. som ansvarlig utførende må benytte for å komme fram til anleggsområdet med maskiner, rør, kummer, pukk mm. All berøring av

områdene er entreprenørens ansvar og istandsettelse av disse områdene må inkluderes i tilbudets priser.

Ferdig anlegg skal ikke være synlig i anleggsområdet, og grøfter skal utføres på en skånsom måte og slik at området reetableres raskt. Det skal heller ikke være hauger med oppgravde masser langs eller i trase.

I forbindelse med etablering av utløp av overvannsrør mot Orkla, må dette utføres slik at en begrenser ulempene. Ved utførelse må det derfor søkes løsninger som i størst mulig grad begrenser skade på kantvegetasjon og elveforbygning. Elveforbygning med egnet sprengstein skal reetableres i 2 m. på hver side av utløprørene. Dersom det ved graving blir hull i kantvegetasjonen, skal det søkes tilplantet med stedlige småtrær/spirer.

2.4 Klimatiske forhold

Forhold som dårlig vær, regn, høy/lav temperatur, strøm i elver/vassdrag, vind og variasjoner i vannføring er oppdragsgiver uvedkommende. Entreprenøren må selv kalkulere inn risiko for dette. Kritiske arbeidene må derfor planlegges for å unngå kjente utfordringer, bl.a. vannføring og vannstand i elv i perioder med flom og dårlige værforhold osv.

Forurensning av anleggsområdet, riggområdet, tilførselsveier eller elver/vassdrag med olje, avfall, kjemikalier, avløpsvann etc. skal ikke finne sted. Angående varslingsplikt henvises til "Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning" fastsatt av Miljødep. dat. 9 juli 1992. Iht. denne forskrift er det brannvesen som skal varsles.

2.5 Øvrige krav:

- Fylling av drivstoff skal skje på anvist plass i god avstand fra vann, og det skal benyttes sugepumpe og tette koblinger. Ved eventuell lekkasje stoppes fylling og lekkasje tettes. Melding om dette (på avviksskjema) sendes umiddelbart til byggeleder.
- Utslipp av kjemikalier er ikke tillatt. All spillolje skal samles opp i godkjente tanker og leveres til godkjent mottaksfirma. Lenser og absorbenter skal være lett tilgjengelig på anlegget.
- Kraner, hydraulikk ol. kontrolleres for oljelekkasjer.
- Alt oppryddingsarbeid i forbindelse med forurensning av elver og vassdrag er å regne som entreprenørens ansvar og kostnad.
- Avløp på rigg koples til kommunalt nett/evt tett tank som tømmes ved behov.
- Eventuell forurenset masse behandles etter egne retningslinjer.
- Entreprenøren skal ha rutine for beredskap og opprydding i forbindelse med miljøskadelige utslipp fra maskiner og kjøretøyer m.m.
- For hver maskin som skal benyttes på anlegget skal det ved oppstart foreligge sertifisering (årlig godkjenning) samt dokumentert plan for ettersyn og vedlikehold. Rutinemessig ettersyn skal kunne dokumenteres. Det er et krav at maskiner og kjøretøyer som benyttes på anlegget skal ha daglig ettersyn.

- Maskinpark som skal benyttes, skal dokumenteres med en oversikt over alder, motor, maskintype og EU Steg klasse, jfr. miljøkriterier.

2.6 Kulturminner

Det er ikke registrert kjente kulturminner i området, jfr. www.kulturminnesøk.no.

Dersom det skulle påvises kulturminner er man pliktig til å stanse arbeidene, og å melde dette til oppdragsgiver/fylkeskommunen, jfr. kulturminnelovens § 8.

Kulturminnemyndigheten hos Fylkesmannen er kontaktet for avklaring om det er behov for ytterligere undersøkelser mht. kulturminner i ledningstraseen. Det gjøres derfor oppmerksom på at det her kan medføre utsatt oppstart, endringer i prosjekteringsgrunnlag eller i ytterste fall avlysning av konkurransen.

2.7 Andre rammebetingelser:

Anleggsområdet ligger langs, ved og i veg. Perioden med ulemper for trafikantene på vegen skal søkes redusert til et minimum.

Åpen vei skal sikres trygg passasje forbi anleggsområdet gjennom hele byggeperioden. Adkomst til boligene på strekningen skal opprettholdes gjennom hele anleggsperioden.

Dersom det blir nødvendig å sperre adkomst til boliger må entreprenøren avklare dette med grunneier i forkant.

Nødvendige avklaringer og godkjenninger hos gjeldende vegmyndigheter må ivaretas av entreprenør.

Under anleggsarbeidet skal entreprenøren ha løpende kontakt med de berørte grunneierne for informasjon og avklaring om tilrettelegging av arbeidene, plassering av fyllmasser, fjerning og brenning av trær, osv.

2.8 Teknisk beskrivelse:

Den tekniske beskrivelsen følger i mengdefortegnelsen. For utførelsen gjelder NS 3420 versjon 2018. Standarden henviser videre til alle aktuelle standarder som skal hensyntas.

Mengdefortegnelsen gir en foreløpig oversikt over lengder på grøfter og rør, deler mm. Mengdene kan bli justert og oppdragsgiver tar forbehold om dette. Mengdene reguleres i samsvar med reglene i NS 3420.

2.9 Tegninger og modeller

Det henvises til vedlegg 5: Tegninger.

---

3. Administrative rutiner

3.1 Anleggskontroll - Byggemøter

Iht. Plan og Bygningslov skal ansvarlig utførende foreta egenkontroll og i den forbindelse skal det utarbeides kontrollplaner. Disse oversendes byggeleder.

Entreprenøren skal arrangere, delta og skrive referat fra byggemøter som forutsettes avholdt hver 14. dag, eller etter nærmere avtale med oppdragsgiver. I tillegg må utførende entreprenør påregne deltakelse i møte for gjennomgang av prosjektet i god tid før anleggsperioden starter. Representant fra utførende entreprenør kan innkalles til byggemøter på nærmere angitte sted hos oppdragsgiver på kort varsel. Det vises her til vedlegg 6 Generelle kontraktsbestemmelser.

3.2 Endringer

Dersom det under arbeidets gang blir avtalt endringer i forhold til de godkjente planer, plikter ansvarlig utførende å påse at dette snarest mulig bekreftes av oppdragsgiver. Endringene skal anføres i byggemøteprotokollen.

3.3 Uttalelser til pressen

Entreprenøren skal ikke uttale seg til presse etc. om forhold vedrørende anlegget uten på forhånd å ha konferert med oppdragsgiveren. Generelt skal han henvise til oppdragsgiveren i slike saker.

---

4. Kvalitetssikring

4.1 Kvalitetsplan

Entreprenøren skal ha dokumentert kvalitetssystem samt utarbeidet prosjektspesifikk kvalitetsplan før kontraktens gjennomføring. Med kvalitetsplan mener oppdragsgiveren et dokument som fastsetter hvilke prosedyrer og tilhørende ressurser som skal anvendes av hvem og når på dette spesifikke anlegget. Kvalitetsplanen skal vise entreprenørens systematiske ivaretagelse både av kvalitet og HMS og skal minimum inneholde følgende:

- organisasjonsplan (nøkkelpersonell, stillingsbeskrivelser, ansvar, fullmakter, formelle linjer)
- kontrollplan (prosess for å vise at utførelse er i overensstemmelse med planene ved målinger, analyse, forbedringer mm.)
- arbeidsprosedyrer /dokumentere at arbeidsprosedyrer er gjennomtenkt og planlagt slik at alle kvalitetskrav som er aktuelle på dette anlegget kan overholdes.
- gjennomføringsplan/fremdriftsplan som viser hvilke arbeidsprosesser som skal utføres, hvordan disse er planlagt og med hvilken fremdrift som er tenkt.
- avviksbehandling som sikrer kontinuerlig forbedring gjennom korrigerende og forebyggende tiltak, overensstemmelse ved utbedring av avvik samt dokumentasjon.
- dokumentbehandling som sikrer at alle nødvendige opplysninger tilflyter rette vedkommende samt en til enhver tid jobber etter siste tegningsrevisjon/dokumentrevisjon.

Kvalitetsplanen skal vedlikeholdes gjennom kontraktsperioden. Deler av kvalitetsplan som er knyttet til aktiviteter som opptrer senere i kontraktsperioden, kan foreligge senere, men skal i alle tilfeller foreligge før aktivitetene startes opp.

Ansvarlig utførende skal legge fram sitt kontrollsystem for utførelse av anleggsarbeider for oppdragsgiver, før anleggsstart.

Hele anlegget skal skriftlig dokumenteres, dvs. høyder, gravedyp, lagtykkelser, leverte materialer m.m. Avvik skal rapporteres.

Ansvarlig utførende skal føre mottakskontroll på alle leverte materialer som benyttes til anlegget.

Det settes krav til at entreprenøren fører dagbok over egenkontroll på anlegget. Egenkontrollskjema skal undertegnes av aktuell arbeider, og skal dokumentere alle arbeider som er gjort og resultat. Kopi av dagbok skal på forespørsel fra oppdragsgiver oversendes.

4.2 Dokumentasjon

Entreprenøren skal tilpasse sin kvalitetsplan til dette aktuelle anlegget. Prosedyrer som ikke skal benyttes skal heller ikke medtas i prosjektets KS-plan. KS-plan skal oppdateres ved endringer under prosjektets gang. Som en veiledende liste over den dokumentasjon som minimum skal inngå i KS-planen, nevnes følgende dokumenter:

Generelt

- Kvalitetsplan
- Kontrollplan
- Fremdriftsplan, produksjonsplan
- Riggplan
- Organisasjonskart
- Sjekkliste for varsling (Arbeidstilsyn, gravemelding, fornminner, Fylkesmann, 3.person, kommunen, mfl.)
- Prosedyre for avviksbehandling
- Avviksskjema - varsler ved avvik og endringer iht. vedtatte frister (8405)

Ytre miljø

- Prosedyre for beredskap og opprydding mot forurensing med miljøskadelige utslipp
- Avfallsplan
- Sjekkliste for vedlikehold og inspeksjon av maskiner, daglig og periodisk

Materiell

- Pakkesedler rør, kummer, rørdeler

Sveising

- Sveiseprosedyre, sveiseparametre
- Rapport fra kalibrering av sveisemaskin inkl. trykkarakteristikk
- Sveiselogger

Grøfter

- Mal fra egenkontroll av grøfter og rør i grøfter

Sluttarbeider

- Prosedyre for trykkprøving
- Rapport/protokoll fra trykkprøving
- Sjekkliste prosjektavslutning/evaluering

- Som bygd innmålinger, XYZ av alle rør, deler, koblinger og kryssinger
- FDV dokumentasjon. Hva skal være med (oppdateres kontinuerlig)
- Oppdatering av tegninger

Det henvises for øvrig til egne krav i tilbudspostene.

---

5. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

5.1 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) i byggeperioden

Prosjektet skal gjennomføres iht. krav gitt i Byggherreforskriften ref Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser FOR-2009-08-03-1028. Ansvar og oppgaver som angis i forskriften forventes ivaretatt og fulgt opp av alle involverte parter.

Entreprenørene skal også drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid jf. forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften). Det vil være generalentreprenøren som ivaretar ansvaret som Hovedbedrift iht Arbeidsmiljølovens §2-2. Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser som fremgår av dette kapitlet.

Oppdragsgiveren skal til enhver tid ha anledning til å gjennomføre revisjoner av entreprenørens HMS-system for prosjektet. Planlagte revisjoner skal varsles til entreprenørene innen rimelig tid. Entreprenørene skal uten ugrunnet opphold varsle oppdragsgiveren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som har betydning for gjennomføring av bygge- eller anleggsarbeidet. Anleggsarbeider skal utføres etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser og krav som fremkommer av Arbeidstilsynets forskrifter.

Entreprenøren skal videreføre HMS og SHA krav som angis til sine underentreprenører der det er relevant.

5.2 SHA-plan

Byggherreforskriften setter krav til utarbeidelse av plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø som ivaretar både prosjekteringsfasen og utførelsesfasen. Planen følger prosjektet fram til ferdigstilling. SHA-plan utarbeidet i prosjekteringsfasen følger i eget vedlegg.

SHA-planen ajourføres av oppdragsgiveren, og ajourført SHA-plan skal til enhver tid være tilgjengelig for begge parter. Entreprenøren skal implementere kravene i SHA-planen i sin HMS-plan for prosjektet, som skal være tilgjengelig for oppdragsgiveren. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres. Entreprenøren skal varsle oppdragsgiver iht krav gitt i Byggherreforskriften når det gjelder endring i risiko under utførelsen.

Risikopunkter som er belyst i SHA-planen skal være implementert i entreprenørens risikovurdering. Entreprenøren skal legge frem relevante rutiner/instrukser samt en oversikt over arbeidsoperasjoner

hvor det er vurdert nødvendig å gjennomføre sikker jobb analyser (SJA). Planlagte SJA skal legges inn og synliggjøres i fremdriftsplanen.

Alle rutiner/instruksjoner som legges frem skal være relevante for prosjektet og ivareta krav i SHA-planen. Om nødvendig må rutinene tilpasses prosjektet.

5.3 SHA på byggemøter

SHA skal være en fast del av byggemøtene og følgende skal bl.a. gjennomgås:

- Framdriftsplan med hensyn på endringer som kan medføre endrede risikoforhold, som for eksempel endret rekkefølge av, eller samtidige arbeider
- Risikofylte arbeidsoperasjoner kommende periode
- Status for nødvendige sikker jobb analyse for kommende periode
- Gjennomførte vernerunder og resultater fra dem
- Avvik og uønskede hendelser og planlagte og gjennomførte tiltak
- Nye virksomheter på bygge- og anleggsplassen
- Endringer i SHA-planen

5.4 Vernerunder

Entreprenøren skal gjennomføre vernerunder minimum 2 ganger per måned. Koordinator for utførelsen skal ha innkalling til vernerunder og skal ha anledning til å delta på disse. Verneombud fra de enkelte arbeidsgivere og enmannsbedrifter innkalles etter behov.

Entreprenøren fører referat fra vernerundene og distribuerer disse til koordinator for utførelsen og med kopi til oppdragsgiveren og samtlige firmaer på bygge- eller anleggsplassen. Det forutsettes at vernerundene avvikles i forkant av byggemøte, slik at evt. vesentlige mangler påpekt i vernerunde, kan tas opp som sak i etterfølgende byggemøte.

5.5 Opplæring, kompetanse og språkkrav

Entreprenør(e) skal sørge for at arbeidstakerne, også nytilsatte, får opplæring og har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for gjennomføring av bygge- og anleggsarbeidet. Kvalifikasjoner og opplæring skal kunne dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Norsk er hovedspråk på oppdragsgivers byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Personer med ledende funksjoner på byggeplassen skal beherske norsk. Alle arbeidstagere på byggeplassen skal ha kjennskap om å forstå sikkerhetsopplæring, sikkerhetsinstruksjoner, bruksanvisninger, varselskilt m.m.

Ved bruk av flerspråklig arbeidskraft skal entreprenørene beskrive tiltak for å unngå at manglende felles språkkunnskaper skal gi økt sikkerhetsrisiko. Spesielt gjelder dette arbeidsoperasjoner med risiko for alvorlige hendelser (ref. Arbeidstilsynets publikasjon best.nr. 615 –Forstår du hva jeg sier?).

Alle involverte skal ha tilstrekkelig felles språkkunnskap slik at muntlige beskjeder både kan gis og forstås.

5.6 Oversiktslister

Entreprenøren skal føre en oversiktsliste over alle som utfører arbeid for virksomheten på bygge- eller arbeidsplassen. Oversiktslisten skal føres og kontrolleres daglig og inneholde følgende opplysninger:

- Navn og adresse på bygge- eller anleggsplassen
- Navn på oppdragsgiverens representant
- Navn på entreprenører (arbeidsgiver eller enmannsbedrifter) eller for innleide arbeidstakere navnet på innleievirksomheten
- Organisasjonsnummer for registreringspliktige virksomheter
- Navn, fødselsdato og HMS kortnummer på alle som utfører arbeid på bygge- eller anleggsplassen

Listene skal føres og oppbevares elektronisk. Dette innbefatter elektronisk registrering ved inn/utgang og elektronisk lagring. Manuell registrering med bildetaking godkjennes ikke. Oppdragsgiver skal ha tilgang til oppdaterte elektroniske mannskapslister til enhver tid. Entreprenøren skal oppbevare listene i seks måneder etter at bygge- eller anleggsarbeidet er avsluttet.

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet.

Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

5.7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan byggherren heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om heving om så ikke skjer.

Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underentreprenører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.